

MUŽ Z JAMY A DETI Z LÁSKY

Vanda Rozenbergová

Muž z jamy
a deti z lásky

Vanda Rozenbergová

Muž z jamy a děti z lásky

sloart

Text © Vanda Rozenbergová 2017
Slovak edition © Vydavateľstvo SLOVART, spol. s r. o., Bratislava 2017

Všetky práva vyhradené. Žiadna časť tejto knihy sa nesmie reprodukovat' ani šíriť v nijakej forme ani nijakými prostriedkami, či už elektronickými, alebo mechanickými, vo forme fotokópií či nahrávok, respektíve prostredníctvom súčasného alebo budúceho informačného systému a podobne bez predchádzajúceho písomného súhlasu vydavateľa.

ISBN 978-80-556-2765-6

Hlaveň pancierového obrneného transportéra T-55 sa vynorila z hmly. Vzduch zakalený čudnou zimou už jemne nahryzol jarný dážď a do mäkkého oparu sa tu na bojisku priplietol akýsi červený vtáčik. Zosadol v kaluži a pil. Musel ho vyrušiť zvuk motorov a pach železa, poobzeral sa na všetky strany a odletel. Pásky stroju zabárajú do blata a tankista vo vozidle je neuveriteľne presný – zasiahol objekt vo vzdialenosti stoosemdesiat metrov a prudkým manévrom doprava unikol naozajstnému zásahu.

Valéria je šťastná.

I.

P.

Schúlená v kresle krčí nohy pod seba, inak ju ani nevidím. Človek nemá rád kyslé ksichty a ona má len taký, aj krátke slová vyslovuje na pol úst, božechráň, aby sa jej črty povystierali do hladkej hmoty: zmienil som sa o tom, že v záhrade sa nám dve čerešne vytiahli do výšky a je pekné stáť pod nimi a dívať sa do koruny stromov. „Klišé,“ zasyčala a odhrnula si neumyté vlasy.

Držíme sa tých matkiných vecí okolo nás ako kliešť. A prečo vlastne? Beriem do rúk vôdzku a odchádzam na prechádzku so psíkom. Nechcem, aby mi vyhrklo z úst niečo hrubé. Pohľad na gumený obrus, ktorý kúpila aj obstrihala mama, nikoho doma nerozveselí, prečo ho vlastne na tom stole máme? Ani posledné zvyšky krému na ruky z tuby, ktorú ešte používala, ani poháre zo zaváranín, čo nanosila do pivnice a každému zavadzajú, nič z toho nás nenabije silou. Stmievala sa a dnes je spln. Hruška v strede nášho pozemku už nemala kvety a nemá ani plody. V záhrade, ktorá je zanedbaná rovnako ako dom a takmer všetky stromy sú staré ako bola mama, sa suché konáre praskavo ohlasujú a nikoho v dome to nezaujíma. Spíliť hrušku znamená smrť v rodine, počul som to od otca. Smrť pri-

šla a odišla a hruška stojí. Zomrela mama, pred rokom – a čo? O smrť matiek nikdy nie je núdza. Taká smrť sa hodí do knihy aj do filmu, všetko je vždy hore nohami, keď umrie matka. Preto je o čom písať. Kde umrie matka, tam je život rodiny v troskách, len čo umrie otec, postavy sa vzchopia a zakľaknú do štartovacích blokov. Zvládneme to, povedia a pochlapia sa za toho, ktorý tu už nie je. Odjakživa som cítil, že život sa preklopí a budem musieť byť pripravený. Všetko je tu na mne a nebudeš ma počuť nadávať na osud.

„Je to pre nich taká strata,“ hovorili si ženy na ulici, keď sme po nej kráčali, dívali sme sa rovno pred seba a nikto z nás po príchode domov nekopol do steny, ani sa nehodil na posteľ so zadúšajúcim plačom. Všetci sme to robili, len keď sme boli sami. Ale je to už rok. Chápem, že to ešte nemáme celkom za sebou, no som háklivý na kyslé ksichty, a na ten Valériin zvlášť. Dúfam, že nie je ten typ, na ktorého mozgu zanechávajú bolestné udalosti hlbokú stopu, to potom trvá aj desať rokov, kým človek zas ako-tak funguje, čítal som o tom. Dostanem vyrážky, ak sa budem musieť najbližších desať rokov dívať na jej zvráštenú tvár. Navyše je teraz stále doma, hodila sa maród. Idem von so psíkom. Prejdem sa s ním po záhrade. Vychádzajú hviezdy a sú ako magnety. Hruška má listov málo, no tie, čo sú, sú obrovské. Sú to družice. Nedokážem smútiť viac. Ukončil som to. Aj ostatní sú ako-tak v poriadku. Tak prečo nie Valéria?

Tereza nás zavolala do kuchyne. Kým prišli ostatní, povedala mi, že Valéria chce prechladnúť, dostať zápal pľúc a zomrieť, vraj jej to rozpráva denne. Nezmeravel som, ani som sa nerozčúľil, len som zmietol omrvinky zo stola a nalial som si čaj. My súrodenci by sme stáli pri jej smrteľnej posteli a nakoniec by

vošiel neznámy muž, no všetci ho dobre poznáme, je to ten čierny sprievodca z našej stanice, vošiel by a na kolenách by Valériu prosil, nech neumiera. Takým predstavám sa z času na čas oddáva každá žena, zašepkala Tereza.

Budeme jesť. Našu nepeknú kuchyňu zaplnilo hrmotanie riadu. Edita nám ponakladala porcie malou naberačkou. Zadíval som sa na sestru, opäť sa mi zdá urevaná. Má nádchu, to vidím. „Bolí ťa aj hlava?“ pýtam sa jej. Mlčí. Prehrabáva sa v granatíre ako v piesku, skúma každú čiastočku papriky a odmeriava veľkosť strán jednotlivých fliačkov.

„Čítala si priveľa Austinovej,“ povedal som. Študuje filozofiu a francúzštinu. Bola z nás vždy najambicióznejšia. Nevidím dôvod, prečo by mala zomrieť kvôli sprievodcovi. „Valéria, dáš si niečo sladké? Pôjdem ti kúpiť zákusok?“ opýtala sa Tereza.

„Nič si nedám.“

„Aspoň niečo – kávu alebo čaj?“ vtieram sa jej aj ja.

„Teda čaj,“ vydýchne Valéria. Natiahne ruku za šálkou. Nápoj je horúci. Zamiešam jej ho. Dokonca ho pofúkam.

„Prestaň,“ odtiahne mi ruku. Odvráti pohľad, siahne si do vrecka nohavíc a nahmatá škatuľku s cigaretami. Priveľa fajčí a mohlo by to byť príčinou jej kyslého ksichtu – ale nie je.

Otec medzitým zmizol v jame. „Nemám zápalky,“ povie Valéria, idem do kuchyne a beriem zapaľovač, ktorý máme na sviečky.

„Fúkaš mi čaj, pripaľuješ cigaretu, čítaš myšlienky,“ hovorí Valéria a sleduje očami vyfúknutý dym.

„Chýba ti serotonín, zoženiem ligurček. Vedela si, že pravidelné pridávanie ligurčeka do jedál posilňuje tú časť mozgu, kde sídli centrum pre produkciu serotonínu? Jeho nedostatok znamená, že človek je ohrozený depresiami a smútkom.“

„Neviem, čo je ligurček,“ šikovne odklepla popol z cigarety do tanierika a zostalo ticho.

O niekoľko dní kráčame do mesta, ja a ona. Cez mesto vedú koľajnice. Prichádza vlak. Zastali sme pred rampami, lebo tie sa horlivo rútili dolu, akoby vedeli, že prichádza niekto väčší od nás. Autá sa zoradili z obidvoch strán a chodci spomalili. Čakáme. Priblížil sa rušeň a za ním tri hrdzavé vagóny. Na priečelí lokomotívy ako na prove lode stojí muž. Frajersky vysúkané rukávy mu obopínajú bicepsy a krátkej tyče za motorom sa drží len jednou rukou, dôsledný vo svojej voľnosti. Ležérnosť z neho tryská a z výšky vzhliada na nás, stojacich za rampami. Nohou kýva z boka na bok a slnko mu svieti do tváre. Smeje sa bielymi zubami doširoka. Vlasy má začesané v divokých vlnách. Sestra nedýcha. Dívam sa na ňu. Je to pohľad do koruny stromov.

„Vyzerá ako Marat.“ Otáča hlavu za vagónmi, vlasy jej voňajú ovocím.

„Proším ťa, nepreháňaj. Ako ty vieš, ako vyzeral Marat?“

„Takto. Mal bielu rozopnutú košeľu bez goliera, čierne vlasy a veľký nos.“

Marat zašiel do depa a rampy vystúpili hore. Prešli sme cez koľajnice.

Valéria vyzerala šťastne. Človek ju takú často nevidí.

Viac sa dívam pod nohy, ona nie. Pôsobím vyrovnané, ona ukazuje namrzenú tvár, ale napriek tomu je životaschopnejšia, či práve preto? Moje myšlienky sa sústreďujú na zháňanie prostriedkov, na zabezpečovanie istôt, na uskutočňovanie praktického života a predsa viem, že ak by nás teraz zasiahol nálet nepriateľského letectva, mňa zabijú a Valéria prežije. Má

na sebe žltú sukňu nad kolená a biele tričko, pohojdávajúc sa v obdrtých sandáloch necháva chudé ruky lietat' pozdĺž tela. Možno jej ten železničiar aj decko urobí. „Nedopadneš dobre,“ neodpustil som si. Ostatné týždne si všímam, že žalúdok sa mi napĺňa pichľavým prázdnom a bolí ma to. Prehltnem. Mám vnútri vred a ten ma tlačí zakaždým, keď musím byť autoritou.

Prichádzame domov. Otec leží v obývačke. Odmala hovorieval, že pekní patria k pekným, a my sme sa nikdy neopýtali, či nás teda má za pekných alebo nie, aj tak to od neho boli len také reči, aby sa nepovedalo. V skutočnosti je všetko na mne. Zhovárať sa s mojím otcom znamená zhovárať sa s jeho ľavým ramenom, časťou chrbta a polovicou hlavy, pretože leží v jame a robí si svoje. Moja kolegyňa, ktorá sa volá Sidónia, je pekná, no jednako je vylúčené, aby sme raz žili spolu. Do tváre pripomína Cate Blanchett, je suverénna a navonok bezstarostná, no má už päťdesiat. Jednostaj ma presviedča, že môj otec je kvôli svojmu hendikepu výnimočne senzitívny, a navyše dyslektik, preto by som mu nemal nič zazlievať. Chce tým ospravedlniť jeho zvláštne správanie, no mýli sa: keď bol môj otec Rudolf Bezemeg malý, dyslektici u nás ešte neboli, žiaci boli len obyčajne sprostí.

Spadlo to na nás ako komín pri riadenej demolácii. Dvaja chlapi z mestskej polície prišli k nám do dvora. Zavolali sme na nich otca.

„Obliekajte sa, deti,“ otočil sa ku mne. Nebolo neskoro, sotva päť hodín poobede.

„Takže mama je zranená?“ pýtal sa Cabrera.

„Tak sa to stáva,“ držal ho otec za ruku a mal vtedy oblečnú koženkovú bundu s kapucňou, zavolať taxík, a keď sme sa

natisli dovnútra, povedal adresu nemocnice. Ale nebolo to nič platné. Tušil som, že sa niečo stane, a vedel som to už dávno. Už keď som sa ako prvý z nás troch pretisol do sveta, mal som pod pazuškou kalendár povinností na nasledujúcich tridsať rokov. Matka Elena minulý rok zomrela, otec Rudolf je tu s nami a voláme ho Tankista.

V živote sa ma nikto neopýtal, či som unavený alebo ako sa cítim. Svet je navyknutý, že Peter Bezemeg je stroj, a možno má pravdu. Deviateho júla 1997 som mal šesť rokov a išiel som sám do zelovocu, pretože ma tam poslali. Na lavičke pred obchodom sedel sused Jozef Cepko. „Ja mám dnes šesť rokov,“ prihovoril som sa mu. Dovtedy som sa veľmi hanbil a ľudí som mal rád, len keď sa na mňa neďivali a boli ticho. Šieste narodeniny a smrť matky nemajú iste nič spoločné, no keď som o osemnásť rokov neskôr spolu s rodinou nastupoval do taxíka, nádrž sa mi naplnila novou odvahou, tušil som, že mamu už neuvidím, a tak aj bolo. Pýtali sa, či sa chceme pozrieť, a my sme sa nechceli. Vytryskla krv a ja, sestra, brat a otec, po jednom umiestnení v lesklých bublinách, sme začali odpočítavať čas.

Dávno predtým som chodil do jaslí a do škôlky na ulici Martina Kukučína. Najhoršia bola strava. Počas povinných prechádzok nás vodili okolo nášho domu a ťažko mi bolo prijať myšlienku, že tam síce bývam, no nesmiem otvoriť bránku a vojsť. Tam, kde je teraz ulica Jána Červeňa, boli vtedy pasienky a tráva. Učiteľky Jánošová a Lábová nám rozložili deku a slinili sme sa. Nechali nás tak, nech na nás pečie. Najlepšie som znášal poobedia, keď nás mala na starosti Mastenicová, púšťala nám platne a dookola nám dolievala malinovku do malých pohárov. Jej opakom bola Lábová, ostrihaná na muža stála s drezérskou paličkou v ruke. Malinovku nám naliala len raz, pozbierala

poháre a potom sme cvičili „zostavu“, až kým neprišli rodičia. Sídliisko Drlákovo, ktoré teraz vidím z okna, vtedy ešte neexistovalo, našou ulicou sa mesto zo severnej strany končilo a nasledovali lúky a pasienky. Odrazu tam z ničoho nič stál panelák a rýchlosťou blesku dvadsať ďalších, pomaly sme si nemali kde umyť bicykle, keďže predtým sme si ich drhli v obrovských kalužiach, čo vznikli na základoch budúceho staveniska. Ja osobne som vtedy vlastný bicykel nemal, ale bicyklovať som sa už vedel. Naučil som sa to na bicykloch mojich kamošov výmenou za pobyt v dvojmiestnom stane, ktorý nám na dvore postavila moja mama. Mimochodom, stan pochádzal asi z prvej svetovej vojny, vzácna zelená celtovina páchla ako žito pre naše kurence. Matka Elena zatĺkala kolíky do zeme a mordovala sa s napnutím zadnej steny a otec Rudolf jej z okna poradil, že spodný kus látky si môže pridržať zubami.

Trochu neskôr sme ja a Pankrác chodili k Packovcom zabaviť sa akože s ich menším synom a využívali sme ho na pomocné práce, napríklad nám musel nastrihať päťsto háčikov do fungy. Malý Packo bol pracovitý, veľká škoda, že sa ako prví v našej ulici odsťahovali. Bodom viditeľným do diaľky bola socha Piety. To je stĺp, tam nás mama vodievala povinne a na Pamiatku zosnulých druhého jedenásty sme tam s Valériou zapalovali a udržiavali oheň. Len čo postavili prvé bloky nového sídliiska Drlákovo, novopristaňovalci v činžiakoch začali našu ulicu volať Ustranec. Od ôsmich rokov bývam v Ustranci. Kým sa tak stalo a paneláky ešte neexistovali, mali sme poruke malý drevený montovaný obchod, kde matka nakupovala základné potraviny. Ovocie a zeleninu sme mali k dispozícii z našej záhrady a všetko dopestovala ona osobne. Záhrada nebola v žiadnom prípade okrasná. Matkinou zásluhou sme mali:

čerešne, jahody, ríbezle, egreše, višne, mrkvu, petržlen, cibuľu, cesnak, hrášok, kapustu, kaleráb, kukuricu, patizóny, maliny, marhule, hrozno, hrušky, slivky, broskyne, jablká. Mal som päť rokov a sused Mihálik nám na dvore urobil pieskovisko aj konštrukciu na zavesenie hojdačky, narodila sa mi totiž sestra. Tá, ktorej sa teraz vypytyjem na pocity a opatrne pripaľujem cigaretu. A po nej sa narodil aj Cabrera, a ten môže mať v dospelosti nábeh na majetnícku žiarlivosť, lebo Sidónia povedala, že deti, ktoré v detstve prišli o matku, to tak vraj majú. Trošku preháňa. Najdôležitejším vzorom v živote chlapca je starší brat, ak existuje. Cabrera mal šťastie. Ak by ho nemal, bezpečne by sa stal najmladším veliteľom tankovej divízie na svete a otupené detstvo by ťahal za sebou ako prázdnu plechovicu od otcovho piva.

Moji najlepšie priatelia sú Pankrác, Dušky a možno ešte Ľuboš a Viktor. Bez toho že by som o to žiadal, zvykli sa zastaviť pri mojom otcovi, posadali si na okraj jeho jamy v našej obývačke a podebatovali s ním o športe. Obával som sa, že to robia nashvál a otec je pre nich zdroj zábavy, ale nie. Dávali mu najavo, že v živote nezáleží na šikovnosti, ba ani na pevnej vôli – tá sa predsa z času na čas vymkne z rúk každému, tobôž môjmu otcovi, ktorého ruky sú deravé. Pankrácovi sa páči moja sestra Valéria, no Valérii sa z mojich kamarátov nepáči ani jeden. Kedysi sme sa stretávali viac. Sedávali sme s telefónmi na lavičke za kostolom alebo na múriku pod mostom vedľa Drlákovského chodníka. Tam sme nepozerali do mobilov, z dierky v prázdnej plechovke od piva sme nasávali hašiš. Alkohol nás príliš nezaujímalo, pretože nám naň už nezostali peniaze. Podávajúci si plechovku z ruky do ruky sme plánovali, ako pôjdeme

robiť do Holandska. Ani po dvoch rokoch sa nikto z nás k Holandsku nepriblížil inak ako na google maps. Ja a Pankrác sme sa pokúsili založiť malý amatérsky volejbalový oddiel. Duškyho mama je učiteľka na základnej škole a vybavila nám prenájom telocvične za euro na dva roky, každý pondelok od sedemnásťtej sme tam mohli trénovať a dva razy do mesiaca odohrať zápas. Rátali sme s tým, že na zápasy by sa mohla prísť pozrieť aj Valéria a medzi ňou a Pankrácom by preskočila iskra.

Prišla, no nezaujímal ju ani Pankrác, ani volejbal. Vnímala na ňom len jeho uši. Tú povrchnosť musí mať po otcovi. Pre Pankrácove uši má Pankráca každý rád, človek sa na ne nevie vynadávať, a aj keď nepriliehajú, dá sa povedať, že mu pristanú, napokon, sú to jeho uši, keby ich nemal mať také, tak by ich nemal. Valéria je presvedčená, že by si ich mal dať chirurgicky upraviť. Vysvetľovala, že neviem aké sú uši dôležité a aké sú aj medzi odstávajúcimi ušami rozdiely.

„Camusovo vyčnievajúce ucho napríklad, bolo esenciou sexepilu. A stačilo tak málo, aby to zmizlo. Stačilo pol milimétrica! Nebyť zvláštne ohrnutého vyššieho konca ušnice, Camus by ležal výlučne v zásuvkách literárnych vedcov a na stenách zapálených Francúzok by sa mihol len tu a tam. To mi ver, Peter.“

So sestrou sa neobchoduje, a napokon – nikomu som ju neponúkal, ponúkala sa sama, ibaže nie Pankimu. Bol to môj najlepší kamarát a zaslúžil by si ju, bol by som mu naozaj doprial chodiť s mojou sestrou, boli by sme švagrovia a chodievali by sme na výlety. Valéria s niekým takým rozhodne nepočítala. Valéria študuje filozofiu a francúzštinu a tvrdí, že v prúdoch myšlienok múdrych vie rozoznať vplyvy učení z kníh, ktoré im kedy ležali na nočných stolíkoch. Keď sa však ráno zobúdzajú vo

svojej posteli, nikto s vhodnými ušami tam nie je. Ani Marat. Spí doma vedľa svojej ženy.

Samu seba nevedela Valéria usporiadať, odkedy ju priniesli z pôrodnice, no nás mala pod palcom. Keď tam neboli rodičia, riadila dom ako križovatku, ktorej kolabujú semaforey. Vedela trafiť, že by sme si dali palacinky, alebo že by bolo pekné prekvapiť našich a obstrihať celý živý plot. „Cabrera, choď kúpiť mlieko, a ty, Peter, pohľadaj záhradné nožnice, sú v šope. A postrihaj to do výšky ramien, nech nám z ulice vidieť len hlavy.“ Cabrera sa vrátil z obchodu, sestra do nádoby buchla tri vajcia, mlieko, múku, dala to malému vyšľahať a ku sporáku si privliekla stoličku. S vyloženými nohami prvé dve palacinky pripálila. Aj malý Packo vie, že palacinky treba piecť postojáčky, poslala teda Cabreru po mňa. „Vydržíš stať dlhšie. Ja vám ich potom natriem lekvárom.“ Viem to až teraz, keď mám dvadsaťpäť – je povrchná po otcovi a lenivá tiež po ňom. Valéria si zakaždým našla desiatky dôvodov, ako sa čo dá, pri realizácii svojich plánov poverovala úlohami iné osoby a jej správanie pripomínalo tabletu s postupným uvoľňovaním. Vypúšťala počiatočnú energiu pozvoľna a do stratená. Zostávali po nej rozrobené veci: cesto na palacinky, nevyčvičený pes, nedojedený koláč, vyzametaná štvrtina chodníka či nedopísaná seminárka. Len cigaretu vyfajčila do samého konca. Nebola nezodpovedná. Jednoducho samu seba udržiavala v presvedčení, že niektoré veci dokončiť ani netreba, stačí si ich ako dokončené predstavovať.

Po maminej smrti sme sa zhodli, že chceme mať psa. Najviac rozruchu okolo toho narobila Valéria, aký bude, ako ho bude cvičiť, ako ho bude kŕmiť a čím mu my ostatní máme za teplíť búdu. Prikrytá dekou vykladala, čo všetko vie o výcviku

psov. Naštudovala dostupnú literatúru o profesionálnom vede-
ní domáceho zvierata a teraz tomu dobre rozumie. Psíkov vý-
cvik tak logicky vzala na seba. Prišli sme do útulku a dívali sme
sa na psov v klietkach. Pankráč povedal, že pes je v našej situá-
cii dobrý nápad. Tam som si to nemyslel. Muž v nechutnej zele-
nej veste nám opuchnutými prstami pokrytými čiernymi chlpmi
pootváral všetky koterce. Jeden po druhom ukazoval zvieratá.
Príliš sme nevyberali a hneď pri druhom koterci sme boli roz-
hodnutí, vezmeme si tohto malého psa s chvostom stočeným
nadol. Leskol sa, akoby ho natierali vazelínou. Hlavou vyvrátenou
dohora si nás prezrel jedného po druhom, otočil sa pohľadom
na chlapíka. „Stark,“ poškrabali ho odporné prsty. Dohodli sme
sa, že poňho prídeme na druhý deň. Stark si vložil hlavu pome-
dzi mreže a pohybom očí sledoval naše kroky, zvyknutý na nohy,
ktoré sa vzdávajú. Bolo už pred polnocou a ležali sme v poste-
liach, keď bratov tenký hlas vykrikol: „Už tu mohol byť s nami!“

Mal pravdu, dočerta. Vyskočil som a rozsvietil lampičku.
Na kus papiera som vypísal, čo všetko budeme potrebovať.
„Cabrera, počúvaj – možno nás to bude stáť veľa premáha-
nia. Budeme sa hádať, kto mu dá žrať, kto s ním pôjde na pre-
chádzku, kto ho bude cvičiť...“ rozprával som popri zapisovaní
jednotlivých položiek.

„Valéria všetko zariadi,“ povedala detská hlava.

„Prosím ťa – všetko to budem musieť zariadiť aj tak len ja,“
zhasol som a ešte vykukol z dverí, aby som sa presvedčil, že
celý dom, a najmä moja zaľúbená sestra spí.

Nosili sme tmavé oblečenie a tváre sme mali vyčerpané
predchádzajúcimi udalosťami. Bolo to tretieho novembra mi-
nulého roku, o pol druhej popoludní sme Starka vyzdvihli a za-
platili poplatok dvadsať eur. Pre psa sme sa rozhodli necelý

mesiac po pohrebe. Prirýchlo. Nevie, čo sme čakali. Ohromne mi lezie na nervy. Malo mi napadnúť, že starostlivosť oňho zostane na mne nie iba ako rečnícka otázka. Vtedy v útulku vo mne nezbudil dojem, že je aktívny, ba že by vedel šprintovať – bolo to, akoby sme si brali vankúš alebo kus deky, ktorá bude celé dni ležať na pohovke. Vynímali sme sa na ceste ako nejaká víťazná fotografia, tri siroty a psík. Z útulku sme kráčali pešo niečo vyše tridsať minút. Hádali sme sa celý čas. Valéria sa ho pokúšala ťahať napravo, po chvíli stratila trpezlivosť a podala vôdzku malému. Cabrera uchopil koniec lanka do pravej ruky a ľavou pridržal psíka po svojej ľavej strane. Pes sa mu na počudovanie nevzpieral a aj si našiel rytmus. Cabrerovi náhle napadlo, že psíkovi musíme zmeniť meno: „Koľkokrát zavoláme Stark, toľkokrát vyjde z kuchyne starká. Rozumiete? Stark, ku mne! – a príde starká.“

„Máš pravdu, človeče,“ súhlasili sme. Čo sme mali robiť? No nevedeli sme, ako by Stark reagoval, keby sme ho premenovali, a vzápätí mi napadlo, že to ani nie je možné. Aj keby sa tak stalo a volal by sa povedzme Bleky, nemohli by sme volať na starkú, pretože pes by vnímal slovo starká ako Stark a príbehol by tak či tak. Museli sme premenovať starkú. Vtedy by som nebol za nič na svete priznal, že mi to vyhovuje – ja jediný som starkú vlastne neoslovoval, len som rovno povedal čo som chcel. Nikdy som nevyslovil „starká, prosím ťa“.

Stark sedel na svojom čiernom zadku pred brámkou a čakal, ako sa dohodneme. Cabrera vycieral zuby, smial sa bláznivo a rovno na našej ulici. Napadali nám stále nové a nové povelky pre starkú.

Starej mame sme problém vysvetlili, no ona ho za problém nepovažovala – bola by bývala radšej, keby tu nikdy nija-

ký pes vôbec nebol. Pes predsa zranil jej chlapca, môjho otca, a urobil z neho invalida.

„Veď si to nepamätám,“ ohlásil sa otec a celkom rozumne navrhol svoju mamu volať jednoducho Edita.

Približne od pätnástich rokov som víkendy trávil v Aiku. To je klub na sídlisku Drlákovo. Nebol som ešte služobníkom a túžil som žiť naplno, takej túžbe sa pätnásťročný človek nevyhne a pochopiteľne si ju vyloží po svojom. Konkrétne ja som chcel piť rum s kolou, počúvať Run DMC a robiť si posmešky z ľudí. Najskôr to bolo intenzívne. Musel som vymýšľať kadejaké úskoky a kombinácie, kam idem a s kým. Mama v nočnej košeli stála na chodbe, moje konanie však bolo príliš zrozumiteľné na to, aby kládla nejaké otázky. Mrzí ma, že som odchádzal bez pozdravu. Niekedy som buchol dverami – taká silná bola dôležitosť spolčovania pri bráne, cez ktorú po jedenástej pustili do klubu aj tak len dospelých. My menší sme si od nich nechali kúpiť pivo a poskladani na parkovisku za Aikom sme ho popíjali. Napokon sme ani nemuseli čakať na osemnásť narodeniny. V to leto, keď sme skončili druhú triedu na strednej, vopchali sme sa do skupiny pri bráne a už s nami nemali problém. Piatkové aj sobotňajšie večery sme sa potom združovali pri svojom stole, ktorý bol v podstate rezervovaný pre Viktora. Viktor je od nás o päť rokov starší, ale poznám ho od malička. Jeho mama predávala v novinovom stánku, kam ma na prelome tisícročí naši posielali po víkendové vydania novín. Sedával tam s ňou a natlačený pred okienkom sledoval hlúpučkým pohľadom okoloidúcich, časť toho pohľadu mu, pravda, z celkom iných dôvodov, zostala.

Približne pred rokom sme sa ja a Pankrác vyšmykli z časovej slučky, ktorá Viktora dusí už tak dlho, a prestali sme do Aika